

[Udenrigsministeren.]

rustning, der tager hensyn til dette og ikke ødelegger, ikke forstyrrer den balance, den magtbalance, den styrkebalance, som findes mellem de toneangivende lande i verdenspolitikken. Det ærede medlem kan godt sige, at det danske territorium og de danske forsvarsanstrengelser ikke er særlig interessante, men ingen, som har gjort sig den ulejlighed at beskæftige sig blot overfladisk med Danmarks historie, vil kunne give det ærede medlem tilslutning til et sådant synspunkt. Og hvis man er klar over, at det danske territorium har en vis interesse for de omkringliggende lande — og Danmarks historie fortæller os smerteligt meget om denne interesse — er det også klart, at hvad vi gør, vil øve indflydelse på og i dette tilfælde — hvis vi foretager en isoleret afrustning — negativ indflydelse på mulighederne for en international afspænding. Vi har imidlertid fra regeringens side for at blive i stand til så intensivt som muligt at følge forhandlingerne allerede i juni måned 1961 nedsat et nedrustningsudvalg, der har til formål at følge nedrustningsdebatten, at studere og analysere de tanker og de forslag, der kommer frem i de internationale forhandlinger.

Jeg må måske også tilføje, at vi aktivt har beskæftiget os med de tanker, som den højtærede undervisningsminister har fremsat om et konfliktforskningsinstitut, hvis opgave det skulle være at undersøge og videnskabeligt bearbejde de forhold, der kunne fremkalde internationale konflikter. Vi ved, at spørgsmålet har været til debat i Nordisk Råd, og at man nu på nordisk basis overvejer, om der er muligheder for at udvide, jeg havde nær sagt fredsforskningsarbejdet på en måde, som kan siges at være effektiv og bidrage til at styrke vor politik på dette område.

Mine bemærkninger går altså ud på, at det ærede medlem hr. O. Mathiasen helt har underkendt alvoren i forslaget, underkendt forudsætningerne for, at nedrustning kan gennemføres, og har vist sig ikke at have kendskab til det meget store arbejde, der i alle årene efter krigen og også i mellemkrigs-tiden har været udført med nedrustning for øje, og derfor må jeg sige, at det ærede medlems forslag forekommer mig så slet underbygget, som noget kan være.

Aksel Larsen: Jeg ser mig i det givne øjeblik ikke i stand til at takke den højtærede udenrigsminister for hans stillingtagen til forslaget, idet den synes mig at være adskilligt mere negativ, end jeg mente vi havde grund til at forvente. Det er jo rigtigt, som vi har sagt i vor begrundelse for forslaget gennem det ærede medlem hr. O. Mathiasens tale, at regeringens og folketingets flertal ikke er tilhængere af isoleret dansk afrustning, men det er også rigtigt, at spørgsmålet om, hvorvidt dansk militær har nogen praktisk mening i vor tid, ikke alvorligt er undersøgt.

Det er ikke nok her at henvise til vore historiske erfaringer; det, det drejer sig om, er at undersøge, hvordan situationen er nu, og undersøge, om det under de nuværende forhold med den nuværende tilstand i verden og med krigsvåbnenes nuværende stade har nogen mening, at Danmark besidder et militært forsvar. Jeg tror ikke, at en sådan overvejelse er foretaget; jeg tror ikke, en sådan undersøgelse er foretaget, og det, vi kunne ønske, var, at man alvorligt gav sig til at overveje dette. Men en forudsætning for, at man kan gøre det, er ganske vist, at man får udført et arbejde som det, vi har stillet forslag om i vort forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en afrustningskommission.

Vi har foreslået, at man undersøger en række af de væsentlige problemer, og at man som resultat af denne undersøgelse derpå giver sig til at overveje, hvad der så skal foretages. At regeringen og at folketingets flertal i øjeblikket er af den opfattelse, at vi ikke kan tillade os at afruste, ved vi. At socialistisk folkeparti er af den mening, at dansk afrustning er det mest fornuftige, vi kan gøre, ved vi også, men det vil være urimeligt, om man fra regeringens og flertallets side nægter at foretage en saglig undersøgelse for derved at skaffe det bedst mulige grundlag for en virkelig overvejelse af hele sagen.

Den højtærede udenrigsminister siger, at vi har jo efter den anden verdenskrig oplevet lokale krige, og følgelig er det ikke rigtigt, at Danmark kun kan forvente at komme i krig i tilfælde af, at der udbryder en storkrig. Jeg tror, at den omstændighed, at vi har oplevet forskellige lokale krige andre steder på jordkloden, ikke kan tages